

metro

retro

LISTOPAD 2019

**30 LET
SVOBODY**

JSME OPĚT POJIŠŤOVNOU ROKU, DĚKUJEME

Pojištění průmyslu
a podnikatelů

Autopojištění

Pojištění občanů

Česká podnikatelská pojišťovna

AČPM
OCIACE ČESKÝCH POJIŠŤOVACÍCH MAKLERŮ

ČCPP
VIENNA INSURANCE GROUP

30 let svobodného státu se bude slavit i zábavou

Přehled akcí 17. listopadu

Kam vyrazit?

- **Albertov:** akce, které tradičně pořádají studenti Univerzity Karlovy. **Národní třída:** opět se uskusteční Korzo Národní. **Václavské náměstí:** tam se od 16.30 hodin chystá Koncert pro budoucnost. **Ulicemi Prahy** projde opět průvod Sametového posvícení.
- **Programy chystají také další instituce** – Knihovna V. Havla, Polský institut v Praze nebo třeba Památník Šoa, Národní galerie Praha, Národní divadlo a Národní Muzeum. To stejně jako loni, kdy se slavilo 100 let od vzniku Československa, připravuje videomapping na průčelí historické budovy.
- **Speciální program bude mít také Český rozhlas** – od 18. listopadu bude od muzea po celý týden vysílat speciální studio ČRo, které den po dni bude reflektovat události.
- V den, kdy naplno začala sametová revoluce, se s **tematickým programem otevrou kromě Národního divadla i další pražské scény** – Činoherní klub, Divadlo v Řeznické, Městská divadla pražská, Švandovo divadlo a Studio Alta.
- Událostem se bude věnovat třídní **mezinárodní konference v sídle Senátu**. Do akcí horní komory parlamentu se zapojí vědecké instituce včetně Ústavu pro studium totalitních režimů. Aktéři se zaměří také na změny v české společnosti za uplynulých 30 let.
- **V ulicích a náměstích Prahy je nespočet výstav**. Jedna z těch nejzajímavějších je na Letné naproti stadionu Sparta. Nese název **Komunikace 89 aneb státní převrat bez internetu**. Přípraveny jsou multi-mediální instalace, projekce, fotografie či komiksy. Akce vyvrcholí připomenutím 25. listopadu nazvaného Dnem pádu cenzury, kdy bude Česká televize v rámci programové změny od neděle 24. listopadu na ČT2 vysílat archivní záběry, trezorové filmy a další.
- Do oslav se zapojí i o den dříve spolek Milion chviliek pro demokracii, který od 16 hodin pořádá **další demonstraci na Letné**. Demonstrantům, kterých se na poslední akci sešlo skoro 300 tisíc, vadí chování prezidenta Miloše Zemana a okolnosti kolem kauz premiéra Andreje Babiše.

Na Národní třídě se lidé vydají na oslavy i letos. KORZO NÁRODNÍ

Letošní kulaté výročí pádu komunismu v bývalém Československu připomene víc akcí, než se každoročně ve výroční den začátku sametové revoluce koná. Největší akce se uskusteční tradičně na Albertově, Národní třídě a Václavském náměstí. Tato tři mís-

ta letos propojí velký, částečně inscenovaný průvod v trase studentské manifestace 17. listopadu 1989. Jednou ze stěžejních akcí bude otevření nové stálé expozice Národního muzea věnované českým a slovenským dějinám 20. sto-

Děkujeme za svobodu

17. 11. 1989

„Podívej se z okna!“ zakřičela maminka do domovního telefonu, když šla v šest večer z práce a zazvonila do našeho bytu ve Spálené ulici. Nebylo mi ani devět let. Běžel jsem k oknu. Venku tma, ale celé Karlovo náměstí svítilo modře. Ječnou se do Resslovky valila jedna žlutá esenbácká avie za druhou. Antony, vodní děla a pak i transportéry. Nikdy na ten výjev nezapomenu, myslel jsem, že je válka. Milí čtenáři, přejeme příjemné čtení našeho speciálu, který připomíná 30 let svobody.

PETR HOLEČEK,
šéfredaktor

Revoluční dny v galeriích

Jak ve svých dílech zachytili čeští fotografové a umělci rok 1989? Výstava Havel na Hrad ve Veletržním paláci si klade za cíl připomenout třicáté výročí sametové revoluce. Fotografie z protirežimních demonstrací budou provázeny snímky, jež vznikly rovněž v průběhu roku 1989, ale zachycovaly každodenní život. Národní muzeum otevře v neděli první stálou expozici, která se bude věnovat českým a slovenským dějinám 20. století. Zahrne události roku 1989. V Pop-up galerii v Revoluční 30 probíhá výstava 30 let svobody na vlastní kůži. Na pěší zóně Na Příkopě jsou vystaveny fotografie i z archivu ČTK. Muzeum hlavního města Prahy láká na plakáty, letáky či fotografie z událostí konce roku 1989. MET

INZERCE

NA ♥ JSOU PODĚBRADY

Akční pobyt pro seniory

Přijďte za odpočinkem do poděbradských lázní s tradicí od roku 1908

6 dní / 5 nocí

libovolné termíny do 19. 12. 2019

Hotel: Bellevue Tlapák****

Stravování: polopenze

Program:

1x lékařská konzultace

4x uhličítá koupel

1x klasická částečná masáž

1x solná jeskyně

1x poukázka do kavárny

Cena po slevě: 6.472 Kč

Slevový kód: senior20

SLEVA
20 %

LÁZNĚ PODEBRADY
AKČIOVA SPOLEČNOST

Tel.: 326 530 500
www.lazne-podebrady.cz/seniorsky-pobyt

Události, které v roce 1989 přispěly k pádu režimu

++Rychlému běhu dějin v závěru roku 1989 předcházely dvě akce, které se staly ještě v prosinci roku předchozího. Při oficiální státní návštěvě v Praze 9. prosince francouzský prezident Francois Mitterrand pozval do rezidence francouzského velvyslance na snídani Václava Havla a další disidenty. Den nato se na žižkovském Škroupově náměstí uskutečnila vůbec první povolená demonstrace. Konala se ke 40. výročí Všeobecné deklarace lidských práv. Pak ale režim opět přitvrdil.

15. leden

Začátek Palachova týdne. Vzpomínková shromáždění k 20. výročí úpání Jana Palacha. Při zásazích bezpečnosti bylo více než 1400 lidí zadrženo, desítky zraněny.

14. únor

Předsednictvo Federálního shromáždění svým zákonem opatřením odsouhlasilo vyšší trestní sazby (i peněžní) za narušení veřejného pořádku.

Duben

V Polsku byly oficiálně povoleny nezávislé odbory Solidarity.

29. červen

Byl zveřejněn manifest Několik vět. Hlavními požadavky bylo propuštění politických vězňů a to, aby přestala být omezována svoboda shromažďovací. Iničiatory petice byli Václav Havel, Jiří Křizan, Stanislav Devátý a Alexander Vondra.

17. červenec

Projev Miloše Jakeše ke stranickým funkcionářům na Červeném Hrádku. Díky pracovníkům Československé televize se později dostal až do rozhlasové stanice Svobodná Evropa, která ho odvysílala 29. července.

19. srpen

Na maďarsko-rakouských hranici v Šoproně se uskutečnil Panevropský piknik, při němž byla na tři hodiny tato hranice otevřena. K útěku na Západ této situace využilo několik stovek lidí z NDR.

21. srpen

Při nepovolené demonstraci k 21. výročí okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy tvrdě zasáhla Veřejná bezpečnost a Lidové milice. Zadrženy byly více než tři

stovky Čechoslováků a téměř šest desítek cizinců.

10. září

Maďarská lidová republika otevřela hranice pro obyvatele Německé demokratické republiky.

18. září

V Maďarsku podepsala Maďarská socialistická dělnická strana dohodu s opozicí, která zdůraznila odhodlání vytvořit právní a politické podmínky pro přechod k pluralitní demokracii.

Září

Na velvyslanectví Spolkové republiky Německo v pražské Vlašské ulici se uchýlilo na čtyři tisíce uprchlíků z NDR, kteří chtěli vycestovat do Spolkové republiky.

30. září

Do Prahy na velvyslanectví přijel spolkový ministr zahraničí Hans-Dietrich Genscher.

7. říjen

V Rudém právu vyšel rádkový inzerát s oznámením, že 5. 10. 1989 oslavil narozeniny Ferdinand Vaněk z Malého Hrádku. Vaněk byla postava v Havlovy hry Audience. Inzerát obsahoval fotografii Václava Havla, který jubileum skutečně tehdy slavil.

28. říjen

V centru Prahy se konala velká demonstrace k 71. výročí založení Československa. Bezpečnostní složky tvrdě zasáhly.

9.–10. listopad

V Berlíně „padá“ zeď, která západní a východní část města rozdělovala od 13. srpna 1961.

10.–14. listopad

Demonstrace za lepší životní prostředí v Teplicích. Zasáhla Veřejná bezpečnost a Lidové milice.

12. listopad

Vatikán – svatořečení Anežky České ve svatopetrské bazilice papežem Janem Pavlem II. Obřadu, který přenášela Československá televize, se zúčastnilo na 10 tisíc věřících.

17. listopad

Účastníci povolené studentské demonstrace v Praze se smlouvy tvrdě zasáhla Veřejná bezpečnost a Lidové milice. Zadrženy byly více než tři

Disident Václav Havel si podává ruku s předsedou vlády ČSSR Ladislavem Adamcem. ČTK

čích jim cestu přehradili členové Pohotovostního pluku Veřejné bezpečnosti, kteří později proti pokojným účastníkům brutálně zasáhli.

18. listopad

Na protest proti zásahu bezpečnostních sil na Národní třídě zahájili členové pražských divadel stávkou.

19. listopad

V pražské Letně magice vzniká Občanské fórum (OF).

20. listopad

Na Václavském náměstí se konala dosud největší demonstrace za účasti více než 100 tisíc lidí. Bezpečnost nezasáhla.

21. listopad

Předseda federální vlády Ladislav Adamec se setkal s představiteli Občanského fóra, studentů a umělců. Na Václavském náměstí promluvil z balkonu Melantrichu k demonstrantům poprvé Václav Havel.

22. listopad

Do Prahy se sjelo několik tisíc členů Lidových milic.

23. listopad

Vedoucí tajemník pražského městského výboru Komunistické strany Československa Miroslav Štěpán jel pro podporu k dělníkům ČKD do Vysočan. Ti ho však vypískali. Na Václavském náměstí se konala další velká demonstrace.

24. listopad

Na funkci generálního tajemníka ÚV KSČ rezignoval Miloš Jakeš, nahradil ho Karel Urbánek.

25. listopad

V Chrámě svatého Víta celebroid kardinál František Tomášek mši u příležitosti svatořečení Anežky České. Prezident Gustáv Husák uděluje amnestii sedmi politickým vězňům. Na Letně se konala demonstrace za účasti téměř 800 tisíc lidí.

26. listopad

V Obecním domě se poprvé setkali představitelé OF v čele s Václavem Havlem a předsedou vlády Ladislavem Adamcem. Na Letenské pláni se konala další velká demonstrace.

27. listopad

V celé zemi se konala dvouhodinová generální stávka.

29. listopad

Federální shromáždění schválilo zrušení článků ústavy, které obsahovaly vedoucí úlohu KSČ a výchovu v duchu marxismu-leninismu.

3. prosinec

Ladislav Adamec sestavil novou vládu, v níž bylo z 20 členů 15 komunistů. Vládu jmenoval prezident Husák.

4. prosinec

Od půlnoci mohli občané

republiky cestovat do Rakouska bez výjezdních doložek.

7. prosinec

Vláda Ladislava Adamce pod nátlakem odstoupila. Stavením nového kabinetu byl pověřen Marián Čalfá.

8. prosinec

Občanské fórum se shodlo na kandidatuře Václava Havla do nejvyšší státní funkce. Prezident Husák vyhlásil amnestii pro všechny politické vězně.

10. prosinec

Prezident Husák jmenoval novou vládu v čele s Čalfou a pak podal rezignaci.

16. prosinec

Skončilo rušení zahraničních rozhlasových stanic na území ČSSR.

21. prosinec

Mimořádný sjezd KSČ rozhodl o rozpuštění Lidových milic.

28. prosinec

Federální shromáždění schválilo kooptační zákon. Předsedou tohoto zákonodárského sboru se stal Alexander Dubček.

29. prosinec

Václav Havel byl zvolen prezidentem Československé socialistické republiky. Stal se tak první nekomunistickou hlavou státu od roku 1948.

DLUHOPISY PRO OBČANY

ZHODNOŤTE SVOJE ÚSPORY S E-FINANCE

5,6 %

ROČNÍ VÝNOS

Konečné podmínky a prospekt dluhopisů schválený ČNB
naleznete na www.e-finance.cz/dluhopisy-informace.

Investice od 30 000 Kč

Prostředky získané z dluhopisů jsou využity především pro nákup nemovitostí v atraktivních lokalitách České republiky, jejich zhodnocování a následný prodej.

Roční úrok 4,5 % u tříletých a 5,6 % u sedmiletých dluhopisů

Úrok je fixovaný po celé období a vyplácen jedenkrát ročně.

Možnost předčasného splacení

Držitel dluhopisu je oprávněn požádat o mimořádný odkup s dvouměsíční, případně tříměsíční výpovědní dobou.

Upsání a převod bez poplatků

Dluhopisy jsou volně převoditelné rubropisem, převod a upsání není nijak zpoplatněno.

Schválení ČNB

Základní prospekt nabídkového programu dluhopisů je schválen Českou národní bankou podle ustanovení § 36c odst. 1 ZPKT a je uveřejněn na www.e-finance.cz/dluhopisy-informace.

Osobní i elektronická objednávka

Smlouvu o upsání dluhopisů je možno uzavřít v sídle společnosti e-Finance, a.s. v Brně na ulici Bratislavská 234/52, nebo si její zaslání můžete objednat pomocí objednávkového formuláře na www.e-finance.eu/dluhopisy.

Dluhopisy je možné objednat na www.e-finance.eu nebo ☎ 515 555 555

TIPY HOTEL V CENTRU BRNA S PARKOVÁNÍM

eFi Hotel
Apartmány v centru Brna

www.efihotel.cz
+420 515 555 500
rezervace@efihotel.cz

Cena od 1 100 Kč/noc/2 osoby (Při objednání na www.efihotel.cz použijte slevový kód: metro4)

- 88 apartmánů o výměře 25 až 140 m²
- Uzavřené parkoviště pro 70 automobilů
- Kongresový sál až pro 100 osob
- Restaurace
- Wellness, fitness a venkovní bazén
- Hotelové taxi do centra Brna zdarma

www.PracevHotelu.cz

Hotel v centru Brna

ČÍŠNÍK / SERVÍRKA / KUCHAŘ

eFi Hotel

17 tváří listopadu 1989

Václav Havel

Vůdčí osobnost Charty 77, disident, později prezident

- V lednu 1989 opět zatčen a odsouzen na devět měsíců nepodmíněně za přípravu i osobní účast na připomínání 20. výročí smrti studenta Jana Palacha. Po odvolání byl trest snížen a v květnu 1989 byl podmíněčně propuštěn.
- V listopadu 1989 iniciátor a vedoucí osobnost Občanského fóra. V prosinci 1989 zvolen Federálním shromážděním prezidentem ČSSR, v roce 1990 pak prezidentem ČSFR (20. 7. 1992 abdikoval). Dne 26. 1. 1993 zvolen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR prezidentem republiky, 20. 1. 1998 zvolen oběma komorami Parlamentu ČR prezidentem republiky na období 1998–2003. Jeho mandát skončil 2. 2. 2003.

Marta Kubišová

Zpěvačka

- „Ať mír dál zůstává s touto krajinou...“ Legendární píseň Modlitba pro Martu se v listopadu 1989 stala symbolem sametové revoluce. Zpěvačka od roku 1970 nesměla vystupovat a vydávat desky, hudbě se přestala věnovat, pracovala v komunální administrativě.
- Aktivně činná v disentu, mluvčí Charty 77.

Alexander Dubček

Politik

- V listopadových dnech roku 1989 podpořil Občanské fórum a Verejnost proti násilí, od prosince 1989 předseda Federálního shromáždění.

Valtr Komárek

Ekonom

- Od roku 1984 ředitelem Prognostického ústavu, kam získal významné odborníky.
- Po listopadu 1989 byl místopředsedou vlády ČSFR.

Ladislav Adamec

Politik

- V čase sametové revoluce byl předsedou vlády ČSSR, rezignoval 7. 12. 1989. Byl prvním představitelem tehdejší moci, který tvářil v tvář jednal s opozicí.

Václav Malý

Římskokatolický teolog

- V roce 1981 byl mluvčím Charty 77, od roku 1988 členem Čs. helsinského výboru.
- V roce 1989 se stal prvním mluvčím Občanského fóra.

Milan Kňažko

Herec

- Jako jediný umělec v bývalé ČSSR vrátil titul zaslužený umělec jako výraz nesouhlasu s politikou tehdejšího režimu. Spoluorganizoval listopadové mítinky v Bratislavě.

Rita Klímová

Překladatelka, diplomatka

- V letech 1989–1990 byla mluvčí OF, organizovala tiskové konference Václava Havla, tlumočila. První velvyslankyně Československa a České republiky v USA.

Šimon Pánek

Výkonný ředitel společnosti Člověk v tísni

- Coby studentský aktivista během sametové revoluce v roce 1989 byl vůdcem několika stávek proti komunistickému režimu.

Karel Kryl

Pisníkář a básník

- Byl hlavním představitelem československého protikomunistického protisongu v letech 1968 až 1989. Z emigrace se do Československa vrátil 30. listopadu 1989.

Jiří Dienstbier

Novinář

- Byl mezi prvními signatáři Charty 77, v letech 1979 a 1985 i jejím mluvčím.
- Po listopadu 1989 se stal ministrem zahraničních věcí.

František Tomášek

Římskokatolický duchovní

- Otevřeně vystupoval na obranu lidských práv.
- Na podzim 1989 se nabídl jako zprostředkovatel jednání mezi vládou a opozicí.

Miroslav Štěpán

Politik

- Třináctého listopadu 1989 komunisté pochopili, že pomoc pro svůj režim nenajdou už ani u dělníků. Tehdejšího člena předsednictva ÚV KSČ v ČKD vypískali.

Petr Uhl

Novinář

- Telefonátem do rádia Svobodná Evropa rozšířil informaci, že během zásahu proti demonstraci 17. listopadu na Národní třídě byl zabit student Martin Šmíd.

Michael Žantovský

Překladatel, novinář

- Zakládající člen Občanského fóra, od prosince 1989 jeho tiskový mluvčí. Od ledna 1990 do července 1992 mluvčí a poradce prezidenta Václava Havla.

Jiří Černý

Hudební kritik

- Během normalizace pořádal takzvané Antidiskotéky.
- V listopadu roku 1989 moderoval některé protestní demonstrace.

Jiří Bartoška

Herec, ředitel MFF KV

- Spoluzakládal Občanské fórum. Na manifestaci 10. prosince 1989 oznámil na Václavském náměstí kandidaturu Václava Havla na prezidenta ČSSR.

Usekané prsty i symbol vítězství

Historie „věčka“ sahá hluboko do historie.

Prsty do tvaru písmena V byly oblíbeným gestem bývalého prezidenta Václava Havla a jsou spjaté se sametovou revolucí. Gesto dvou prstů se však začalo používat už daleko dříve.

Legenda tvrdí, že symbol vznikl už během stoleté války. Anglický král Jindřich V. tehdy před svými bojovníky pronesl bojovou řeč a nezapomněl zdůraznit, že Francouzi každému zajatci useknou dva prsty, aby už nikdy nemohl střílet z luku. V bitvě u Azincourtu v roce 1415, která skončila anglickým vítězstvím, tak prostředníček a ukazováček ukazovali ang-

W. Churchill PROFIMEDIA.CZ

ličtí lučištníci jako symbol vítězství, tedy že vyvázli z bitvy s oběma prsty.

Asi nejslavnější historickou figurou, která si toto gesto oblíbila, byl britský premiér Winston Churchill. Ten reagoval na kampaň „V for Victory“. Písmeno V bylo vhodné i proto, že například francouzština má prakticky stejný výraz pro vítězství („victoire“) jako angličtina; v holandštině pak bylo mož-

né „věčko“ vztáhnout ke slovu „vrijheid“ – „svoboda“.

Gesto využíval v 60. letech také americký prezident Richard Nixon. Symbol v té době přibral i další významy. V USA byl používán zejména jako výraz odporu proti válce ve Vietnamu. Postupně se z něho stalo také znamení míru, které používalo hnutí Hippies.

Palestinský politik, přededa Organizace pro osvobození Palestiny a prezident Palestinské autonomie, Jásir Arafat gesto přenesl na Blízký východ a poukazoval s ním na utrpení a boj s Izraelem.

Na závěr se hodí připomenout, že těmito dvěma prsty můžete také urazit. Ve Velké Británii, na Novém Zélandu a v Austrálii, když ukážete gesto V dlaní k sobě, dáváte najevo, že někomu posíláte do háje. **MAREK HÝŘ**

Udělejte taky „věčko“

U příležitosti oslav 30 let svobody a demokracie vyzývá Agentura Dobrý den veřejnost k vytvoření společného rekordu. Stačí v průběhu listopadu přidat vaši fotografii se symbolem vítězství – „věčkem“. Součástí rekordu se stane každý, kdo do 30. listopadu nahraje na web Nejvícvecek.cz svou fotku, na které bude gesto ruky se vztyčeným ukazováčkem a prostředníčkem tvořící písmeno „V“. Přispět lze i na Instagramu, kde je třeba fotku s „věčkem“ označit hashtagem #nejvícvecek. Jak bude snímek vypadat, je na každém účastníkovi. **NEJVÍCVECEK.CZ**

INZERCE

Granát[®]
Turnov

**OHNIVĚ ČERVENÁ
OVLÁDNE TVOU TOUHU**

Podnikové prodejny
Praha 1, Dlouhá 28
Praha 1, Panská 1/892
Praha 1, Havířská 581/3

www.granat.cz
www.granat-shop.cz

ROZHOVOR

„Čekání na byt a vůbec čekání na všechno mi připadalo šílené“

Jací jsou lidé, kteří mají v rodném listu jako rok narození zapsaný ten, kdy se v této zemi lámaly dějiny od totality k demokracii? Deník Metro přináší seriál rozhovorů, v nichž vyzpovídal letošní třicátníky. Vypráví herečka Anna Stropnická.

S otcem diplomatem prožila část dětství v Portugalsku a také v Itálii. Vydala se v jeho hereckých šlépějích. Mezi její priority patří šetrný vztah ke světu. „Není nutné mít možnost koupit si v každém ročním období jahody,“ řekla deníku Metro jako reprezentantka generace letošních třicátníků herečka Anna Stropnická.

Jak jste se o listopadu 1989 učili ve škole?

Na základce jsme k tomu nedošli a na herecké škole se to nevyučuje. Spíš znám všechno z domova.

Co jste si tedy o tehdejších událostech a době povídali doma?

Na Václaváku jsem prý s rodiči nebyla, bylo mi půl roku. Vyloženě historku z té doby ale od svých rodičů nemám. Vždycky jsme si povídali spíš o současných událostech, ale současně s tím jsem se přirozeně doslechla také něco o dobách minulých. Sama si občas připomínám tento mezník s přáteli oslavením 17. listopadu. Buď na koncer-

tě J.A.R., nebo na Národní třídě. Jako dítě jsem to brala tak, že od té doby, kdy jsem se narodila, to taďa začalo být fajn...

Myslíte, že v době komunismu bylo něco dobrého?

Od starší generace slyším, že my to máme těžší. Dřív to prý bylo snazší, protože nepřítel byl společný, vědělo se, proti čemu a komu se jde. Teď je to roztržštěné. Setkávám se s názory, že tu a tam mohlo být něco dobrého, ale jako celek komunismus dobrý nebyl. Spíš někdy zaslechnu, že lidem vadí, kolik je věcí na výběr, zatímco dřív ani nebyly, a je složitější vybrat. Že je tolik věcí, které ani nejsou potřeba, a jsme jimi zahlcení. Třeba ohledně jídla. Není nutné mít možnost koupit si v každém ročním období jahody. S tím mohu souhlasit.

Co vám na době před rokem 1989 připadá nejabsurdnější?

Asi čekání na byt, to mi přišlo šílené. Čekalo se ale na všechno. Nebyla to otázka pe-

NAROZENÍ V ROCE 1989

Anna Stropnická

Svět spatřila v květnu.

- Narodila se do rodiny herce, pozdějšího politika a diplomata Martina Stropnického a textařky a scenáristky Lucie Stropnické. Její dědeček Zdeněk Borovec byl známý textař.
- Vystudovala gymnázium a Vyšší odbornou školu hereckou.
- Na obrazovkách se objevila v seriálu Ordinance v růžové zahradě.
- Při studiu hostovala v divadle v Mladé Boleslavi. Později byla členkou souboru pražského Divadla pod Palmovkou.
- Od září 2019 je v angažmá ve Švandově divadle v Praze.

ně, ale čekání. Momentálně taky na něco nemám, ale že by to bylo něco, co patří do základních potřeb, a nebylo by to k dostání, už si představit pomalu nedokážu. Na jahody si ale klidně ráda počkám.

Máte doma věc, která pochází z období před pádem komunismu?

Já nic, ani rodiče nejsou schraňovací typy. Ale na chatě máme starou kamennou stavebnici, pár plechovek od kakaa nebo nějaké papírové krabičky od jiných surovin. Designově mi připadají mnohem hezčí než ty současné. Ale to je otázka vkusu.

V čem jsou na tom dnešní třicátníci líp než třicátníci před třiceti lety?

Jsem dospělejší. Máme také možnost jezdit do zahraničí. Umíme jazyky, jsme taky gramotnější v nových technologiích. Jsem ale ráda, že jsem z generace, která alespoň částečně zažila svět bez mobilů a počítačů. Ještě nejsme obětí přístrojů. Snad budeme chtít od toho trochu ochránit naše děti.

Lákalo by vás vrátit se v čase dozadu a nahlédnout do časů před rokem 1989?

Zajímal by mě určitě konec osmdesátých let, kdy se ještě nesmělo mluvit svobodně, ale už se to pomalu měnilo. Chtěla bych vidět herectví v době, kdy ho dělal můj táta, co tehdy rezonovalo mezi herci a diváky, všechny ty skryté narážky a jinotaje. Do toho bych opravdu ráda nakoukla.

Jaká je podle vás dnešní česká společnost?

Má nevýhodu, že jsme teprve třicet let v demokracii, a Evropa si ji prožila déle. Nemáme tolik velkorysosti z německé zelené politiky. Ještě jsme si tolik neužili blahobytu, abychom se v něm mohli omezovat. Měli bychom být šťastní, ale nejsme. I když já tuhle nespokojenou českou povahu tolik nemám. Já jsem momentálně spokojená s tím, co mám teď.

PAVEL HRABICA
pavel.hrabica@metro.cz

Sametový převrat v životě památek

Které památky získaly ve svobodných letech druhou šanci? Výstava Národního památkového ústavu vám to prozradí.

Desítky let zanedbávané kulturní dědictví patřilo spolu se zdevastovanou přírodou a krajinou k nejsmutnějším odkazům komunistického režimu.

Události roku 1989 přišly z hlediska památkové péče skutečně na poslední chvíli. Bezpočet historických staveb tehdy stálo doslova nad propastí a celou řadu fatálních plošných demolic dělil jen krůček od finálního schválení. Stovky chátrajících, laxně opravených nebo i záměrně likvidovaných památek představovaly nejen svědectví o nekulturnosti reálného socialismu, ale také velkou výzvu do budoucna.

Výstava Národního památkového ústavu (NPÚ) s názvem Dědictví pout zbvavené. 30 památkových obnov za 30 let demokracie, která bude od zítřka do 8. prosince k vidění ve vodárenské věži v Praze na Letné, má za cíl ohlédnout se za uplynulými třemi desítkami let a ukázat, jak se tuto výzvu podařilo naplnit. Lidská paměť je krátká a malebné historické rezervace, opravené památky či pečlivě restaurované zámky a sakrální stavby dnes považujeme za něco samozřejmého. NPÚ se proto snaží připomenout, že ona „samozřejmost“ je ve skutečnosti výsledkem velkého úsilí. Chce vyzdvihnout práci všech, kteří ochráně kulturního dědictví věnují svůj čas, dovednosti i prostředky.

Dietrichsteinská hrobka v Mikulově, synagoga v Nové Cerekvi, zámky Kynžvart, Jeřábek nad Benešovem nad Ploučnicí, hrad Grabštejn či hospitál Kuks. To jsou jen některé z významných staveb, kterým se po roce 1989 dostalo

Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře – Sedlci NPÚ

pozornosti. Na výstavě bude představeno celkem 30 obnovených památek, které zastupují 30 různých památkových typů a problémů. Pro každý rok z období let 1990–2019 byl vybrán jeden zástupce, voleny byly památky z celé České republiky,

v neposlední řadě byl kladen důraz na rozmanitost vybraných příkladů tak, aby byly prezentovány obnovy nejširšího spektra památkového fondu i typů vlastnictví a způsobů financování.

Výstavu připravil autorský kolektiv složený převážně

z „památkových garantů“, tedy lidí pohybujících se v běžné praxi a terénu. Vzniká tak unikátní svědectví o tom, co dnešní praktická památková péče považuje za své úspěchy a za počiny, které má smysl si k 30. výročí sametového převratu připomenout.

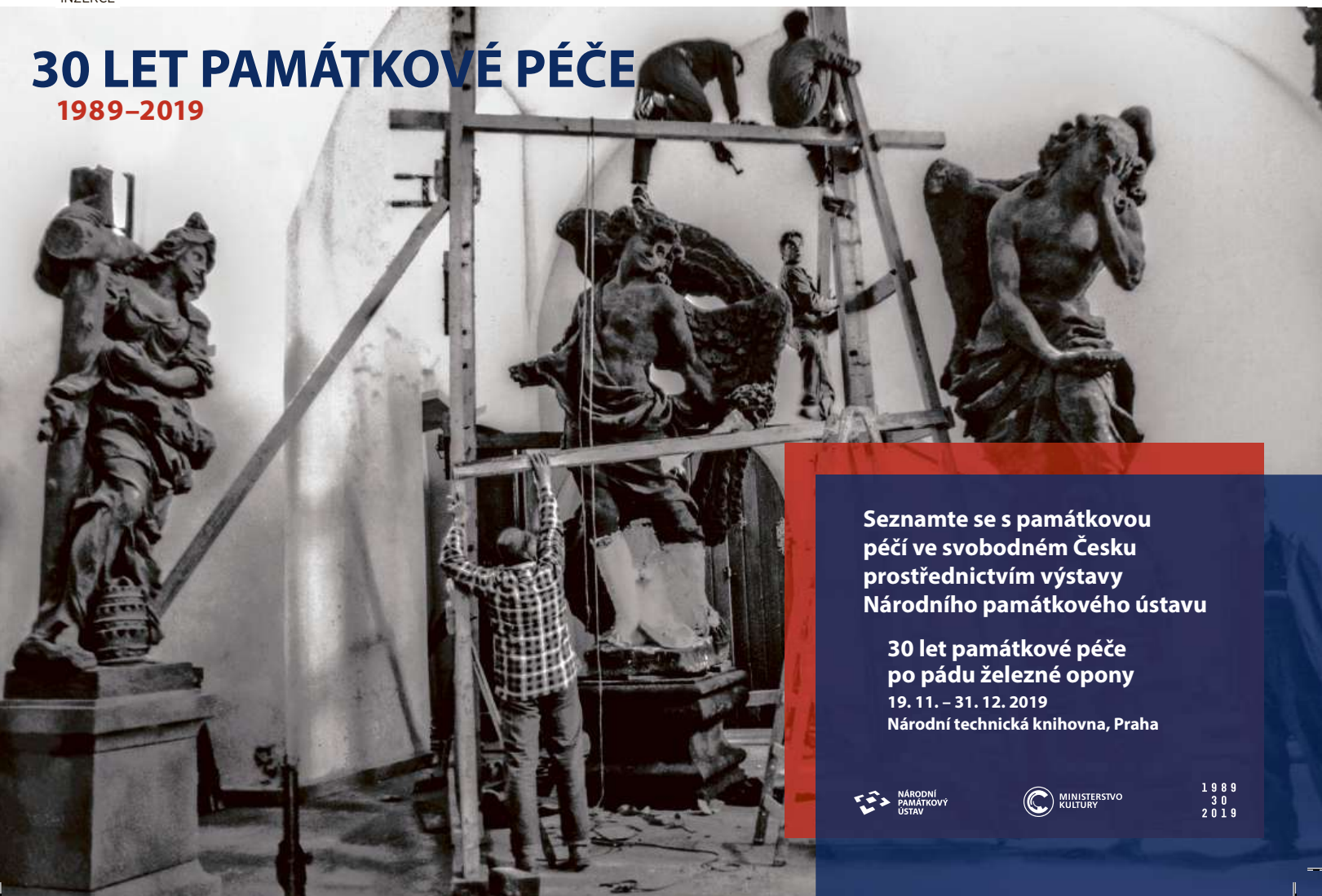
Přijďte se dozvědět o pohnutých osudech vybraných objektů a nechte se zlákat na výlet, ať se na vlastní oči přesvědčíte, že o naše památky má cenu pečovat. Výstava je otevřena každé úterý, čtvrtek, sobotu a neděli od 14 do 18 hodin. Vstupné je zdarma. Všechny informace naleznete na www.npu.cz.

Výstavu doprovází k této příležitosti vydaná stejnojmenná publikace. NPÚ přichystal k výročí sametové revoluce další související akce, přednášky, besedy či regionální výstavy. Netradičními prohlídkami a kulturním programem si listopadové události připomenou i hrady a zámky v jeho správě. **MBT**

INZERCE

30 LET PAMÁTKOVÉ PÉČE

1989–2019

Seznamte se s památkovou péčí ve svobodném Česku prostřednictvím výstavy Národního památkového ústavu

30 let památkové péče po pádu železné opony

19. 11. – 31. 12. 2019

Národní technická knihovna, Praha

LISTOPAD. NĚKTEŘÍ FILMAŘI

Pokračování snímků, které se snažily po roce 89 navázat na své socialistické předchůdce, obvykle propadla. Podobně jako ty, jež vznikly na přelomu éř.

Co mělo své kouzlo ve vekslácké poetice osmdesátých let, bohužel působilo v devadesátých let a v novém tisíciletí trapně, stejně jako budovatelské písně Michala Davida na sjezdu bývalých vězňů z Borů. Tohoto faktu si bohužel nebyla vědoma celá řada tuzemských tvůrců, která se rozhodla navázat na úspěch filmových hitů, které byly natočeny před listopadem 1989.

Výsledkem je dlouhá řada snímků, které více či méně drtivě propadly nejen u tehdejších filmových kritiků, ale především u českých diváků.

Přehled některých z nich vám přináší deník Metro.

Discopříběh a Kamarád do deště

Když se komíník Jírka Horáček v podání herce Rudolfa Hrušínského nejmladšího poprvé flákal na plátně v roce 1987 po plzeňských ulicích s písněmi Michala Davida na rtech, byla to trefa do černého. Děj snímku režiséra Jaroslava Soukupa byl tehdy ušit přímo na míru právě Davidovu repertoáru, jenž byl tehdy na vrcholu kariéry.

Druhý porevoluční díl však v roce 1991 dopadl neslavně. Po Tankovém praporu (1991) se přitom jednalo o druhý film, který byl financován ze soukromých zdrojů. Prakticky totožný osud má za sebou *Kamarád do deště 2 – Příběh z Brooklynu*, kde hrdinové zanechali původních profesí číšníka a taxikáře a pronajali si diskotéku Brooklynu.

Čas dluhů, senná erotika a básníci

Režiséra Dušana Kleina nezastavila před točením no-

Dvojka Kamaráda do deště se moc nechytla. ARCHIV ČT

vých a nových pokračování životních osudů kamarádů Štěpána a Kendyho nejen revoluce, ale ani přelom nového tisíciletí. Filmů s touhle dvojkou vzniklo v průběhu času hned šest a první díl dělí od toho posledního (*Jak básníci čekají na zázrak*) rovných 34 let. Prvním porevolučním dílem byl nicméně snímek *Konec básníků v Čechách*, který bývá fanoušky označován jako vůbec nejhorší díl série. Jeho pozici závěrečného dílu

naštěstí převzal v roce 2004 o něco lépe přijatý snímek *Jak básníci neztrácejí naději*.

Jako nejslabší a nejméně výdělečné bylo tehdy také třetí pokračování letních komedií Zdeňka Trošky *Slunce, seno, erotika*. Film, který byl jako jediný z těchto třech natočen po revoluci, slavil úspěch až ve zlaté televizní éře stanic Nova a Prima, kde šla práva na snímek na dračku. Vlažně české publikum přijalo také film *Čas dluhů*,

kteřý režisérka Irena Pavlášková v roce 1998 uvedla do kin po devíti letech od jedničky – *Čas sluhů*. Snímek dle dobových kritiků ztratil poetiku a byl přečpaný product placementem.

Navazování po letech

Víte, co mají společného snímky *Bony a klid 2*, *Sněženky a machři po 25 letech*, *Saxana a lexikon kouzel* či nová *Taková normální rodinka*? Na své socialistické předchůdce navázaly až po desítkách let. Více úspěchu jim to však nepřineslo, spíše naopak. Snímek Víta Olmera *Bony a klid 2*, který v roce 2014 nevázal na první díl z roku 1987, komerčně propadl. Stejně dopadla i *Saxana a lexikon kouzel*, kde natáčení zkomplikovala také vada na natáčecím materiálu. Nepatřičně pak dle některých působila také filmová *Taková normální rodinka*, která jako celovečerník navázala na slavný seriál. Mezi filmy, kterým se podařilo úspěšně navázat i po letech, tak bývá jmenován *Sněženky a machři po 25 letech*.

Ponrepo. Série sametových snímků

Až do neděle probíhá v kině Ponrepo cyklus Sametové filmy, který přináší projekce filmů Pavla Kouteckého, Vojtěcha Jasného, Jiřího Krejčíka, Karla Vachka, Jana Švankmajera, ale i méně známé tituly zachycující události 17. listopadu 1989.

Režisér Karel Vachek zachytil ve svém filmu *Hyperion* aneb *Volnost, rovnost, bratrství* situaci před československými volbami v roce 1990. Osobně jej matador českého dokumentu, jehož nejnovější film *Komunismus* a síť byl zařazen do programu

rotterdamského festivalu, uvede dnes od 18.30 hodin.

Zítra od 18.00 bude promítnut koprodukční film *Proč Havel? Vojtěcha Jasného*, jenž přináší ojedinělý portrét Václava Havla, tak svérázný jako jeho protagonista. Před filmem bude krátký kritický

snímek ze sklonku léta 1989 *Budoucnost Josefa Harvana*, ve kterém zaznívá komentář Valtra Komárka proltnutý s dobovým rozčarováním občanů z podoby komunismu konce 80. let. Pozdně nedělní odpoledne bude ve znamení filmů Pavla Kouteckého. Od 15.00

nabídne díl z cyklu *Vzpomínám, vzpomínáš, vzpomínáte?*, věnovaný oslavám svátků za minulého režimu, a šestici krátkých filmů, které zachycují atmosféru před volbami. Na pásmo od 19 hodin naváže film Jiřího Krejčíka *Maturlita* v listopadu. MET

INZERCE

NIKDO VÁM NEZAKAZUJE MÍT SVŮJ VLASTNÍ NÁZOR

ParlamentníListy.cz

NEUSPĚLI I KVŮLI REVOLUCI

Byly tu však i filmy, které za hubil prostý fakt, že se komunismus poroučel k zemi.

Invektivy proti režimu najednou ztratily smysl

Scenáristé nebo režiséři chtěli starý režim v jeho posledním tažení naštvat, kvůli cenzuře vymýšleli různé jinotaje. V roce 1989 už leccos šlo. Bylo však pozdě. Přišel 17. listopad 1989 a tvůrci podprahových narážek měli najednou smůlu. Pád komunismu poslal mnohá filmová díla roku 1989 do zapomnění. Narážky na poměry totiž ztratily doslova přes noc kouzlo a sílu. Najednou totiž bylo možné říkat, psát a natáčet cokoli.

V roce, kdy se zhroutil komunistický režim, dokončili filmaři v Praze na Barrandově nebo v Bratislavě na Kolibě, případně ve Zlíně, něco přes tři desítky snímků, včetně pohádek. Když po třiceti letech pročítáme jejich seznam, neprostou většinu z nich si vůbec nevybavíme. Do kin buď vůbec nešly, nebo jen krátce. A neměly o ně poz-

ději zájem ani televizní stanice, byť jako „výplň“ nebo jako retrokuriozitu.

Ceny ze zahraničních festivalů nepomáhaly

Slyšeli jste například o *Chodníku cez Dunaj*? Autorem scénáře byl vynikající spisovatel Vladimír Körner (Údolí včel, Adelheid, Zánik samoty Berhof a další), na režisérské židli seděl neméně známý Slovák Miroslav Luthar. Drama mladého slovenského chlapce a českého Žida, odehrávající se za Slovenského státu a protektorátu, sice získal v roce 1990 na festivalu v Monte Carlu cenu Mezinárodního červeného kříže za nadčasově zpodobnění humanismu a snášenlivosti, ale diváci měli v té době jiné starosti. Říká vám něco hudební komedie *Volná noha*, ve které si vedle Jiřího Schmitzera a dalších zahrála dokonce budoucí první dáma českého popu Lucie Bílá? *Skřivánčí ticho* od režiséra Julia Matuly chtěl možná názvem evokovat slavnější trezorový snímek *Skřivánčí* na niti. Di-

Film přišel pozdě. AUKRO

Vázení přátelé, ano. Přezil pád režimu. ČESKÁ TELEVIZE

daktické moralizování o skladateli, který řeší tvůrčí krizi odchodem z města na venkov, však doplatilo nejen na slabý scénář. Zhynulo na úbytě i kvůli tomu, že do kin šlo až v roce 1990. Podobný osud měly i další filmy. Řadí se k nim *Tobogan* (o partě dětí, které tráví prázdniny ve městě na sídlišti a nudí se), *Obyčejný špás* (slovenské drama o šikaně na bramborové brigádě) a další, jako *Uzavřený*

kruh, *Sýkorky*, *V meste plnom daždníkov*, *Podivní hoši* nebo *Živé světlo*.

Utrpení soudruhů už lidi nedojímalo

Setrvačnost zavinila i to, že až v roce 1990 dotočil Jiří Svoboda snímek *Jen o rodinných záležitostech*. Kdyby příběh o inscenovaných procesech z 50. let přišel do kin o rok dřív, byla by kina plná. Ale líčení toho, jak špatní komu-

nisté mlátí hodného komunistu, už nedojímalo. Nepomohlo ani hvězdné obsazení: Jaromír Hanzlík, Marta Vančurová, Jiří Bartoška či Milan Kňažko.

V roce 1989 se ale zrodily i filmy, které ani po třiceti letech neomrzí: *Čas sluhů*, *Konec starých časů*, *Vázení přátelé, ano*, *Sedím na konáři a je mi dobře* nebo *Člověk proti zkáze*.

FILIP JAROŠEVSKÝ, PAVEL HRABICA

Revoluce. Moc filmů se nenatočilo

Ani třicet let po revoluci nejdeme v tuzemské kinematografii moc filmů, které by se věnovaly 17. listopadu 1989 a dění kolem něj.

Nejčerstvější je snímek *Amnestie*, který je od včerejška v kinech, ale věnuje se také amnestii z roku 1990.

Poslední vlašťovkou je komedie Jiřího Vejdělky *Něžné vlny*, který však téma zpracoval odlehčeně. Hlavní hrdina totiž v osudný den chce jít přes Národní třídu za svou milou, ovšem tam stojí kordon členů Veřejné bezpečnosti. Podle Vejdělky vzbuzuje da-

tum 17. listopadu 1989 nejspíše u tvůrců trochu posvátnou úctu a ostych.

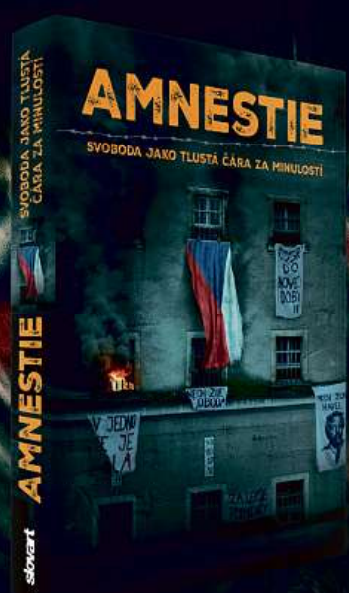
Zdeněk Troška točil ještě před revolucí drama *Zkouškové období*, přelomovou dějinnou linku s revolucí ale do svého díla přidal za běhu a celý film se trochu rozpadl.

Tématu se věnoval také Filip Renč ve filmu *Polojasno* či Irena Pavlásková v dramatu *Corpus Delicti*. Zajímavý je počín Garyho Griffina, který natočil s českými herci podle scénáře Arnošta Lustiga. Snímek *Listopad* vychází ze skutečných událostí.

Ze seriálů se o 17. listopadu 1989 mluvílo ve *Vyprávěj* a také v *Českém století*.

Z dokumentů lze jmenovat díla Tenkrát, *Česká cesta*, *Něžná revoluce*, *Nový Hype-rión aneb Volnost, rovnost, bratrství*, *Z deníku Ivany A.* či *Tady Havel, slyšíte mě?* **PUR**

INZERCE

Literární adaptace filmového scénáře od Maroše Hečka, komiks Jozefa Dablára Gertliho, rozhovory, vzpomínky a faksimile dobových dokumentů.

Vychází u příležitosti uvedení filmového dramatu **AMNESTIE** do kin.

slovar

ROZHOVOR

„Když něco neměli, nosili si lidé věci z práce. Všechno tehdy patřilo všem“

Jací jsou lidé, kteří mají v rodném listu jako rok narození zapsaný ten, kdy se v této zemi lámaly dějiny od totality k demokracii? Deník Metro přináší seriál rozhovorů, v nichž vyzpovídal letošní třicátníky. Svěřuje se Radka Halušková.

V Česku žije už déle než rok. Hovoří česky, ale ráda stále používá i svou rodnou slovenštinu. Říká, že její zpěvná řeč se českým mužům velice líbí. „Přítel si přeje, abych s ním mluvila právě jenom slovensky,“ prozradila deníku Metro dívka, která pochází ze západního Slovenska. Česká děvčata se prý ale někdy hněvají, že jim půvabné Slovenky „kradou“ české chlapce. „Nemám kupodivu pocit, že teď žiji v cizí zemi,“ prozradila mladá žena s příznačným slovenským příjmením Radka Halušková.

Jak jste se o listopadu 1989 učili ve škole?

Upřímně? Moc si toho nepamatuji. Spíš to bývá téma na povídání, když se blíží datum událostí kolem roku 1989. Na Slovensku se ale listopad 1989 moc nepřipomíná, v Česku se slaví víc. Určitě se o té době bavíme víc doma, než se tomu věnovala škola.

Co jste si tedy o tehdejších listopadových událostech a době povídali doma?

Mně byly tři měsíce, máma mi připomíná, že se mnou v kočárku zvonila v Martině na náměstí klíči. Rodiče mají dobu před rokem 1989 spojenou s tím, že nemohli cestovat, museli vystát frontu na pomeranče.

Myslíte, že v době komunismu bylo něco dobrého?

Můj děda říkává, že za totality, jak se říká, bylo nejlépe. Jestli vnímám z té doby něco dobrého, tak že lidé nebyli tolik ve stresu. Všechno bylo dané, nikdo si nezáviděl, všichni měli stejně. Nikdo se za ničím nehnal. Někdy lidé vzpomínají na to, že si přilepšovali tím, že když něco potřebovali, tak si to prostě vzali z práce. Všechno bylo všech. Každý měl doma spoustu věcí, které si vzal tam, kde dělal. Vylepšil si tím životní úroveň.

Co vám na době před rokem 1989 připadá nejabsurdnější?

Zřejmě nemožnost vyjadřovat se svobodně, říkat, co si myslím. A samozřejmě cestování, tehdejší zavížené hrani-

NAROZENÍ V ROCE 1989

Radka Halušková

Narodila se v srpnu.

- Pochází z Martina, města, kde se před rokem 1989 vyráběly například i tanky.
- Vystudovala ekonomii na Slovenské zemědělské univerzitě v Nitrě.
- Ovládá angličtinu a češtinu.
- Žije v Praze. Pracuje jako firemní personalistka.

ce. Docela dobře jsou všechny tyhle absurdity předvedené ve filmu Pelišky, i když ten film natočili až v devadesátých letech.

Máte doma věc, která pochází z období před pádem komunismu?

Už ho asi nemáme, ale vybavují si oranžový fén. Ten

nebyl jen u nás doma. Možná by se někde našel i stolní hokej, jak se tyčkami postřkova-ly hokejové figurky a puk.

V čem jsou na tom dnešní třicátníci líp než třicátníci před třiceti lety?

Samozřejmě v tom, že mají svobodnou možnost cestovat po celém světě. Současní třicátníci mají také internet a díky tomu přístup k informacím. Dnešní třicátníci to ovšem mají horší v zajištění života. Tehdy lidé byty dostávali, nebo jim je rodiče nějak sehnali, to je dnes obtížnější.

Lákalo by vás vrátit se v čase dozadu a nahlédnout do časů před rokem 1989?

Nelákalo. Ani si nevybavuji, jestli je v období před rokem 1989 nějaká etapa, která by mě zajímala.

Jaká je podle vás dnešní česká společnost?

Žiji v Praze asi rok a půl, je to ale podobné. Připadá mi, že lidé v Praze jsou k „přistěhovalcům“, jako jsem já, tolerantnější. Možná jedinou pře-

kážkou u pohovorů bývá, že ne všude vnímali kladně, že nejsem rodilá česká mluvčí.

Proč můžete současně porovnávat, jaká je z vašeho pohledu slovenská společnost?

Určitě bych nehodnotila společnost u nás a tady v Česku jako celek, vždy záleží na tom, s kým se setkáte. V čem jsou obě společnosti jiné, to je rozdělení Československa. Pokud někoho potkám, kdo toho lituje, alespoň trochu, tak je to tady. Na Slovensku ne. Víte, mně by asi ani Československo nevadilo, nejsem zase až tak silná patriotka. Je to zřejmě tím, že prakticky nevnímám, že jsem se přestěhovala do zahraničí. Všude říkám, že jem stále doma. Ať je to v Česku, nebo na Slovensku. Vždyť jsem se v Československu narodila. V čem je určitě rozdíl, to jsou právě oslavy listopadu 1989. Na Slovensku si ho připomínají méně než tady.

PAVEL HRABICA
pavel.hrabica@metro.cz

Podražily brambory a divadlo

Před 30 lety dosahovala průměrná čistá měsíční mzda 2504 korun. Vloni se vyšplhala na desetinásobek.

Před sametovou revolucí jste za pračku dali 5950 korun, vloni v průměru 10 998 korun. To jste na ni museli šetřit téměř dva a půl měsíce, v současnosti si za měsíc můžete koupit hned dvě pračky, a ještě vám něco zbuďte. I s tímto srovnáním přišel analytický projekt Česko v datech.

„Ke zlevňování po roce 1989 došlo u většiny potravin. Nejvíce je to vidět třeba u cen stogramové mléčné čokolády, které sice stouply z 13 na 27,2 koruny za tabulku, ale při převedení na současnou měsíční mzdu je jejich cena mnohem přívětivější. Dříve jste si svou výplatu

Samoobsluha před rokem 1989

mohli přepočítat na 192,6 čokolády, ale dnes si za ni můžete pořídit téměř devět set tabulek,“ objasňuje Tomáš Odstrčil z Česka v datech.

Z potravin jsou jediným artiklem, který od roku 1989 zdražil i v přepočtu na průměrnou čistou měsíční mzdu, konzumní brambory. Z 1,6 koruny za kilo se jejich

cena zvýšila na 20,23 koruny a namísto 1565 kilogramů si tak měsíčně můžete pořídit „pouze“ 1209 kilo. Více než 3,5násobně však například ušetříte na čerstvých slepičích vejcích. Cena za deset vajec se během sametové revoluce pohybovala na třinácti korunách a nyní za stejný počet utratíte 36 korun. Oproti

1926 vejcům si jich za průměrný plat můžete od sametové revoluce koupit o 4856 více.

„Zatímco spotřebiče a potraviny často i výrazně zlevnily, u služeb tomu tak větší není. Průměrná cena lístku do divadla se ze 24 korun vyšplhala až ke 280 korunám. Před třiceti lety vám

průměrná měsíční mzda tedy teoreticky umožňovala až 104,3 návštěvy divadla, a v současnosti byste s průměrnou měsíční mzdou zvládli 87,1 představení,“ uvádí Odstrčil, který dodává, že ještě výraznější je zdražení vstupenek do kina, které podle Českého statistického úřadu průměrně vycházejí na 129 korun, což je oproti revolučním sedmi korunám a 33 haléřům značný nárůst i při současných platech.

I alkohol a cigarety vycházejí v současnosti lépe. Lahvových piv si za průměrnou mzdu můžete pořídit více než dvojnásobek a i při koupi stejného množství čepovaného piva vám v peněžence zbuďte více než před třiceti lety. U tradičního českého tuzemáku stoupla cena ze stokoruny na přibližně 256 korun za litr. „A tak si v současnosti místo 25 lahví můžete za průměrnou měsíční mzdu dovolit hned 95,5 litrové lahve Tuzemského tmavého,“ uzavírá Odstrčil. **HAL**

INZERCE

Hlavní město Praha
vás srdečně zve
na venkovní výstavu

PRAHA 1989

Jan Šibík

15. 11. – 15. 12. 2019

Mariánské náměstí,
Praha 1

praha.eu

REVOLUCI OSOBNĚ NEZAŽILI.

Čtveřice čerstvých absolventů vysokých škol zaznamenala 17. listopad očima těch, kteří nejen jim dopomohli k současné svobodě.

Chceš si rozšířit obzory o něčem, co jsi sám nezažil? Vezmi pár kamarádů, vyzpovídejte pár desítek pamětníků a napište o tom knihu. Tenhle recept vyzkoušel Matouš Hartman, který se svým týmem před časem napsal a vydal knihu s názvem Ten den – 17. listopad 1989.

„Všichni autoři jsme čerství absolventi vysokých škol, narodili jsme se po roce 1989 a chtěli jsme zaznamenat 17. listopad zblízka očima lidí, kteří dopomohli k současné svobodě. V knížce se objevují vzpomínky více

Autoři: zleva M. Hartman, M. Beck a A. Ambrožová ARCHIV

než 230 lidí, velká část z nich mluvila o 17. listopadu poprvé. Osobnostem jsme se snažili vyhybat,“ říká pro deník Metro Hartman.

Ráno, průvod a zásah

Dílo vznikalo více než rok. „Shromažďovali jsme vzpomínky lidí, kteří byli ten den na Albertově a na Národní třídě. S některými jsme si psali, jiní vyplnili náš dotazník, s dalšími jsme se sešli, abychom udělali rozhovor. Z příběhů jednotlivých pamětníků jsme sepsali jeden velký příběh. Příběh 17. listopadu,“ dodává Hartman.

Kniha je rozdělena do pěti kapitol, které mapují ráno, průvod, zásah na Národní třídě a večer. Jednu kapitolu autoři věnovali samotné motivaci. „Chtěli jsme zjistit, proč lidé na Albertov a Národní třídu vyrazili,“ vysvětluje Hartman.

Během rozhovorů s respondenty se Hartmanovi a jeho kolegům podařilo sehnat i množství dobových doku-

mentů a fotografií. Většina z nich ještě nikde nebyla zveřejněna. Mimo jiné i dopis tehdy jedenáctileté účastnice, dosud nepublikovaná reportáž studenta FAMU nebo fotky, které nabízejí netradiční pohled na průvod a jeho atmosféru.

„Zároveň jsme nechali nafotit předměty, které si lidé do dnešních dnů uchovali. V knize tak jsou boty, které na Národní třídě pokapal vosk ze svíček, kabát, který zažil pražské povstání i samotnou revoluci, nebo transparent hlásající: Nenásilí,“ uvádí příklady Hartman.

Mrtvý student

Autoři deníku Metro poodhalili také některé zajímavé momenty, které v knize zazní. V knize je například pasáž věnovaná vzpomínkám lidí, přes které se do světa dostala zpráva o údajném mrtvém studentovi Martinu Šmídovi. Jeden z nositelů tohoto jména dokonce autorům věnoval svou vzpomínku také.

INZERCE

VAŠE NOVÁ PRÁCE

OBCHODNÍ ZÁSTUPCE – DENÍK METRO

Jsme tým obchodního oddělení jedné z nejsilnějších mediálních skupin na českém trhu a jsme na to hrdí. Náš výsledek práce je viditelný a mnohdy i hmatatelný – a to v deníku i magazínu Metro. Chcete společně s námi utvářet vzhled našich novin i webu? Tak čtěte dál!

Budete se s námi realizovat v(e):

- komunikaci se stávajícími klienty, se kterými udržujeme dlouhodobé vztahy
- aktivním vyhledávání nových obchodních příležitostí, jimiž si budete rozšiřovat své stávající portfolio
- mediálním poradenství v oblasti inzerce
- správě obchodního případu od A do Z a v komunikaci s ostatními odděleními

Chceme vás mezi sebe, protože:

- máte obchodní talent a baví vás komunikace s lidmi
- jste týmový hráč a dokážete táhnout za jeden provaz i ve chvílích, kdy by ostatní již „přetahovanou“ vzdali
- cítíte touhu se nadále vzdělávat a stát se tím nejlepším z nás
- PC berete jako nedílnou součást vašeho života
- máte zájem prožívat svůj pracovní den v kanceláři i mimo ni

Máme pro vás:

- samostatnou a různorodou práci na zaměstnanecký poměr
- moderní pracovní prostředí s výbornou dopravní dostupností
- nás - přátelský kolektiv, který je mnohdy k nezaplacení
- fixní základní mzdu, pohyblivou složku a provize včetně kvartálních a ročních bonusů
- propracovaný adaptační proces, takže vás do vody nehodíme
- možnost kariérního růstu, pokud o něj budete stát
- příležitost podílet se na klíčových kampaních v regionu
- spoustu benefitů (5 týdnů dovolené, 2 dny sick days, stravenky, mobilní telefon a notebook systematické profesní vzdělávání a příspěvky, multisport karta, příspěvek na sport a kulturu zvýhodněné pojištění, zajímavé mobilní tarify pro celou vaši rodinu firemní akce, volné vstupy do ZOO a mnoho dalšího)

Své nabídky posílejte na Katerina.Cedzova@mafra.cz

metro® | DENNĚ TVÉ

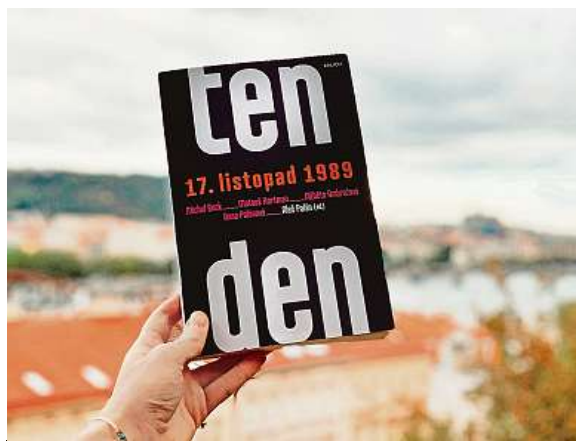
ZPOVÍDALI PROTO 230 LIDÍ

„Celou knihou pak prostupují i vzpomínky člověka z druhé strany barikády – podařilo se nám získat výpověď tehdejšího velitele Pohotovostního pluku,“ prozrazuje Hartman.

Protestovali i nejmenší

Autoři se v knize věnují i faktu, že bylo sedmnáctého listopadu na Národní třídě poměrně dost dětí. „Nejmladší pamětnice, se kterou jsme mluvili, byla tehdy teprve devítiletá, když se se svou matkou musela schovávat na půdě jednoho z domů v Mikulandské ulici těsně po policejním zásahu. Zmapovali jsme několik případů matek s malými dětmi či přímo těhotných žen. Někteří lidé pak šli na demonstraci vůbec poprvé v životě.“ líčí Hartman, podle kterého bylo také dost těch, kteří se do průvodu přimotali náhodou.

„Třeba paní, která šla na nákup do lahůdkářství Paukert a následně se připojila k průvodu, který zrovna zahýbal

V knižce se objevují vzpomínky více než 230 lidí.

KALICH

na Národní třídu. Jiná účastnice průvod zahlédla z okna posilovny a spontánně se rozhodla k němu přidat. Zároveň se účastnili i naprosto ostřílení demonstranti, třeba i kulturní osobnosti undergroundu, které polooficiální akci zprvu nebraly příliš vážně. Jeden z příběhů skončil i těžkým otřesem mozku. Po-

dařilo se nám také propojit tehdejšího demonstranta s paní, která ho před násilným rozeznáním demonstrace schovala u sebe v bytě v Mikulandské ulici,“ láká k přečtení knihy Hartman.

Autoři

Na knize pracovali čtyři autoři, čerství absolventi univer-

zit, kteří se narodili po roce 1989. Dle svých slov si uvědomili, že se ze 17. listopadu stává další státní svátek, víc den volna než den, který změnil české dějiny.

„Chtěli jsme zaznamenat významný den české historie z pohledu lidí, kteří tam byli. Nejedná se tak o klasickou historickou knihu, to ani nebyl cíl. Cílem bylo nabídnout čtenářům jiný a hlavně osobní pohled na 17. listopad,“ shodují se autoři.

Editorem byl spisovatel Aleš Palán, který naopak rok 1989 zažil a pomohl autorům, aby text dovedli do zdárného konce. „Jak demonstranti prožili 17. listopad a co od něj očekávali? S jakými myšlenkami ráno vstávali a jakou budoucnost viděli před sebou, když byla demonstrace rozeznána a sčítaly se šrámy? To se dozvíte v naší knize,“ uzavírá Hartman.

FILIP JAROŠEVSKÝ
filip.jarosevsky@metro.cz

Ten den – 17. listopad

Knihu sepsali autoři Alžběta Ambrožová, Michal Beck, Matouš Hartman a Anna Palánová. Vydalo pak nakladatelství Kalich.

• „Když ‚otevřeli‘ únikovou cestu podlouhým do Mikulandské, stál v každém obloku policajt s obuškem a psem. Když lidi utíkali z toho kotle, mlátili je. Hlavně kluky s vlajkami nebo transparenty. Ty si vyložené vyhlíželi. Já to proběhla bez úhony,“ vzpomíná v knize třeba Vendula Novotná, tehdy osmnáctiletá studentka.

• Štěstí měla i studentka bohemistky Alžběta Dvořáková: „Odešli jsme Mikulandskou, ozbrojenci nám nadávali a vrhali se na některé lidi. V té chvíli si vybírali hlavně muže, mě nechali být,“ vypráví v knize.

INZERCE

Vážení občané Prahy 5,

jedním z mých osobních cílů spojených s nástupem do funkce starostky je přispět k tomu, aby radnice a úřad byly jako instituce otevřenější, přátelštější a vstřícnější. Společně s radními naší městské části jsme se proto rozhodli zahájit pravidelná setkávání s občany a na první z nich, na kterém si dovolíme představit naše vize a plány, bych Vás ráda pozvala.

Setkání se uskuteční ve čtvrtek 21. listopadu 2019 od 17:30 hodin v prostorách Impact Hub Praha v ul. Drtinova 10 na Smíchově.

Vzhledem k omezené kapacitě prosím o potvrzení účasti na e-mailu: karolina.vernerova@praha5.cz nebo na tel.: 257 000 550.

Přijďte s námi diskutovat o věcech, které Vás zajímají, které řešíte nebo Vás trápí!

S přátelským pozdravem

Mgr. Renáta Zajičková
starostka

www.galerieharfa.cz

TEN NEJLEPŠÍ
DÁREK
PRO MILOVNÍKY
NÁKUPŮ

Potěšte své nejbližší dárkem,
který jim udělá skutečnou
radost. Nadělte jim pod
stromček **DÁRKOVÝ ŠEK**
GALERIE HARFA.

K zakoupení je v hodnotě 100 Kč, 500 Kč a 1000 Kč
na infostánku Galerie Harfa.

ROZHOVOR

„V listopadu 1989 jsem stávkovala společně s rodiči z dětského kočárku“

Jací jsou lidé, kteří mají v rodném listu jako rok narození zapsaný ten, kdy se v této zemi lámaly dějiny od totality k demokracii? Deník Metro přináší seriál rozhovorů, v nichž vyzpovídal letošní třicátníky. Zpovídá se Adéla Blahovcová.

„Jsme svobodnější než třicátníci před třiceti lety, ale jsme i zhýčkaní,“ říká v povídání pro deník Metro vícenásobná mistryně republiky a taky česká reprezentantka v lakrosu Adéla Blahovcová.

Jak jste se o listopadu 1989 učili ve škole?

Na základní škole jsme se asi nic neučili, na střední škole, já mám totiž specializaci zdravotní školu, jsme mívali dějepis jen v prvním ročníku, takže asi na to nebyl čas.

Co jste si o tehdejších listopadových událostech a době povídali doma?

Ke mně se informace dostávaly vlastně hlavně z domova, především od dědy. V tom smyslu, abychom na to nikdy nezapomněli. Aby nám to, co bylo předtím a co je dnes, nebylo lhostejné. Pokud přišla na období před rokem 1989 i na rok 1989 řeč, vždycky to vyplynulo ze situace. Máma i děda jsou hodně vzdělaní, politika a historie se u nás dost probíraly. Protože u nás doma jsou hodně důslední v tom, abychom se zajímali

o to, co se tady dělo. Víím, že jim nebylo jedno, jak to zde vypadalo, něco chtěli změnit. Víím, že máma chodila demonstrovat s kočárkem, byl u toho i můj starší bratr, který také cinkal klíči. Když byla ta velká prosincová stávka, tak mi máma vyprávěla, že jsem byla taky stávkovat, ale jen v kočárku.

Myslíte, že v době komunismu bylo něco dobrého?

To nevím, ale myslím, že ne. Ani o tom od lidí moc neslychávám. Když vidím třeba něco ve starých filmech, tak si uvědomuji, že dnešní doba je proti té minulé hodně zrychlená. Myslím si, že tehdy se lidé nestarali jenom sami o sebe, na rozdíl od současnosti. Ostatní je moc nezajímá, budují si jen svoji rodinu, a co se děje za dveřmi, se jim netýká. Lidé si před třiceti a více lety asi víc pomáhali.

Co vám na době před rokem 1989 připadá nejabsurdnější?

Spíš než absurdní mi připadá, že neuplynulo ani tolik doby od chvíle, kdy můj děda

NAROZENÍ V ROCE 1989

Adéla Blahovcová

Narodila se v červenci.

- Je mnohonásobnou mistryní republiky v lakrosu za LCC Radotín. S týmem vyhrála Turnaj evropských mistryň 2018.
- V lakrosu také reprezentuje Českou republiku.
- Žije v Černošicích u Prahy. Pracuje v Adidas RUNBASE Prague jako trenérka.

psal, div ne ručně, diplomovou práci a teď má chytrý telefon a umí posílat obrázky přes telefon a dokáže držet krok s touto strašně zrychlenou a uspěchanou dobou, která se někam řítí, my ani nevíme kam. Absurdní mi určitě připadá, že lidé čekali fronty na věci, které mi bereme jako samozřejmost. Praha je

nádherná, taky nám to připadá samozřejmě. Máme tolik možností, že můžeme létat, kam chceme, to lidé žijící před rokem 1989 nemohli, my teď můžeme cestovat, kam chceme. Ale nevážíme si toho. Některé skutečnosti nám po tak dlouhé době připadají jako neskutečné. Když třeba vidíme dráty na hranicích v nějakém filmu, říkáme si – je to jen film, nebo to byla skutečná pravda?

Máte doma věc, která pochází z období před pádem komunismu?

U dědy by se něco našlo. Gramofon a gramofonové desky. Ty ve mně vyvolávají pocit klidu. Ale ani nevím, jestli bych je vůbec uměla pouštět. Vždyť lidé už ani netuší, co je to magnetofonová kazeta.

V čem jsou na tom dnešní třicátníci líp než třicátníci před třiceti lety?

Myslím, že máme hrozně moc možností. Možná jsme také vzdělanější. Třeba rodiny zakládáme později a budujeme si kariéru. Jsme svobod-

nější. Jaká je moje představa svobody? Že mohu volit, jakou cestou se vydám, co budu dělat a kde budu žít.

Lákalo by vás vrátit se v čase dozadu a nahlédnout do časů před rokem 1989?

Pravděpodobně nelákalo. Protože já jsem spokojená v této době. A tady je pro mě nejdůležitější pohoda a zdraví mé rodiny.

Jaká je podle vás dnešní česká společnost?

Jsme zhýčkaní, máme vysoký, komfortní standard. Jsme rozmazlení a nevděční. Máme moc možností, kterých si nevážíme, a neumíme s tím nakládat. Zapomínáme a nepripomínáme si to, co bylo. Ale jaká je společnost v Česku doopravdy? Pracuji v Praze, jsem obklopena lidmi z Prahy, proto nevím, jak je to jinde. Bylo by to hodnocení jen toho, co znám já, a nebylo by to objektivní.

PAVEL HRABICA
pavel.hrabica@metro.cz

Těch třicet let lze i vypít

Baron Hildprandt

Výročí sametové revoluce lze oslavit všelijak. Třeba s vypálenými hruškami.

- Lihovar Blatná připravil k výročí revoluce 1989 kusů limitky od destilátéra Václava Šitnera. Nasládlá blendovaná specialita z ovoce z jižních Čech. Cena 869 Kč.

Ron de Jeremy

Speciálně pro oslavy 30. výročí bylo vyrobeno pouhých 228 lahví rumu v sametovém pytlíku.

- Tento single barrel rum pochází z Guyany a „narodil se“ právě roku 1989. Destilace rumu probíhala v guyanské palírně Uitvlugt, která je již uzavřena. Cena 9220 Kč.

Armagnac Lafontan

I Lafontan představuje limitovanou edici ročníkového armaňaku z roku 1989.

- Exkluzivní etiketa připomíná 30 let od revoluce, jsou na ní obrysy Václavského náměstí. Rodina Lafontan se výrobou armaňaku zabývá v Gaskoňsku už od roku 1897. Cena 2200 Kč.

SodaStream

Revoluci připomíná i společnost SodaStream. Speciální edice má národní barvy a ikonické motivy.

- Na trhu je k dostání pouze čtyři tisíce kusů lahví. Opakovaně použitelné lahve na výrobu perlivé vody jsou ze zdravotně nezávadného materiálu. Tyto lahve typu JET jsou kompatibilní se všemi modely výrobníků perlivé vody firmy. Cena 399 Kč.

30 let svobody

Čtyři hrany lahve – stejný počet prezidentů, které svobodná země měla. Včetně Gustáva Husáka.

- Limitovaná edice 43% slivovice zobrazuje všechny čtyři prezidenty, kteří se v úřadu hlavy státu za 30 let vystřídali. „Užijte si svobodu a českým kvalitním destilátem přijíme na její dobro,“ říká blendmaster Pavel Varga. Cena 395 Kč.

INZERCE

19.

REPREZENTAČNÍ PLES HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY A OBECNÍHO DOMU

30. LISTOPADU
2019 od 20 hodin
OBECNÍ DŮM / PRAHA

MODERUJÍ

**ZORKA HEJDOVÁ
A LIBOR BOUČEK**

ÚČINKUJÍ

**SYMFONICKÝ ORCHESTR
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY FOK**

JAN KUČERA / JAN MRÁČEK

SYMPHONY MASTERS

JAN SMIGMATOR / DASHA

MIRO ŽBIRKA

TOP DREAM COMPANY / DJ MICHAL PEŠINA

SMOOTH JAZZ

DIXIBAND MĚSTSKÉ POLICIE HL. M. PRAHY

VSTUPENKY V PRODEJI OD 1. 11. 2019 V POKLADNĚ OBECNÍHO DOMU

OBECNÍ DŮM

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Medaile z hokeje i basketu. Postup na MS a zrušený zápas

Rok 1989 byl i pro československé sportovce úspěšný a pestrý.

Hned na začátku osudového roku vyhrál na tenisovém Australian Open Ivan Lendl, který však v té době už několik let žil ve Spojených státech amerických. Paradoxní bylo, že ve finále porazil svého krajana Miloslava Mečíře.

O několik týdnů později skončila zimní sezona běžčím na lyžích. V ženské kategorii skončila tehdy v celkové bilanci Světového poháru druhá Alžbeta Havrančíková.

V dubnu hráli českoslovenští hokejisté na mistrovství světa ve Švédsku a získali zde bronzové medaile. V kádru byli i takové hvězdy jako Dominik Hašek nebo Vladimír Růžička. Hašek byl zvolen nejlepším brankářem turnaje, Růžička se dělil o prvenství v kanadském bodování turnaje, když nasbíral čtrnáct bodů.

V červnu vybojovaly československé basketbalistky stří-

Takto vypadal Ivan Lendl v roce 1989.

2x PROFIMEDIA.CZ

Růžička a Hašek po Naganu, hráli spolu i o devět let dřív. MAFRA

brné medaile na mistrovství Evropy v Bulharsku. Ve finále podlehly Sovětskému svazu o pouhé tři body.

Listopad patřil hlavně fotbalu. Teprve dva dny před 17. listopadem se československá reprezentace kvalifikovala na mistrovství světa do Itálie. Týmu kolem Ivana Haška, Miroslava Kadlece, Jozefa Chovance či Tomáše Skuhravého stačila tehdy bezgólová remíza v Portugalsku.

Nevšední situace se odehrála 25. listopadu. V Edenu měli

odehrát před televizními kamerami ligový zápas fotbalisté Slavie a RH Cheb. Jenže po nástupu na hrací plochu oznámili oba kapitáni divákům, že se hrát nebude. Tehdejší kapitán Slavie a současný asistent trenéra červenobílých Pavel Řehák přítomným divákům mimo jiné řekl: „Omlouváme se vám za to, že jste přišli do Edenu zbytečně. Včerejší zasedání ÚV KSČ však přineslo výsledky, které nás zklamaly. Proto jsme se s hráči RH Cheb a s rozhodčí-

mi dohodli, že k zápasu nenastoupíme. Chceme tímto vyjádřit svou příslušnost k drtivě většině našich národů.“ S Řehákem souhlasil také kapitán Chebu a současný reprezentační trenér Jaroslav Šilhavý (rozhovor s ním níže). Aktéři zápasu i fanoušci se tak mohli přesunout na Letnou, kde už se konala obří demonstrace.

PAVEL URBAN
pavel.urban@metro.cz

Alžbeta Havrančíková

Šilhavý. V Chebu jsme šli vysvětlovat

Současný trenér české fotbalové reprezentace Jaroslav Šilhavý vzpomínal pro Metro na situaci z listopadu 1989, kdy přijel jako hráč Chebu k ligovému utkání na Slavii. Jenže zápas se nehrál.

Jak jste jako sportovci prožívali události z listopadu 1989?

V té době jsem hrál za Rudou hvězdu Cheb. Když to začalo, tak jsme byli na hotelu, protože jsme druhý den měli hrát s Vítkovicemi. Ale to ligové kolo se nakonec zrušilo, tak jsme se vrátili zpátky. Další sobotu jsme jeli na Slavii. Pamatuju si, že to bylo 25. listopadu. Na stadionu jsme byli jen my, slávisti, a pár funkcionářů. Jinak ani živáček, protože všichni demonstrovali na Letné. Já jako kapitán Chebu a Pavel Řehák jako kapitán Slavie jsme přečetli prohlášení, že k zápasu nenastoupíme. Byly z toho pak problémy v Chebu, protože tam se to bralo jako provokace. Nebylo to příjemné, ale zvládlo se to.

Pavel Řehák a Jaroslav Šilhavý (vpravo) 25. 11. v Edenu

V Chebu se problémy čekaly, protože Rudá hvězda byl policejní klub.

V Chebu se problémy čekaly, protože Rudá hvězda byl policejní klub.

Bylo to těžké rozhodnutí?

Když jsme přijeli na stadion, tak slávisti už to měli připravené a ptali se, jestli se přidáme. Neváhali jsme ani minutu. Naši činovníci tam lítal a báli se. Rozmlovali nám to, ale my už byli rozhodnutí. Když jsme se vrátili do

Slavia a Cheb se dohodly, že hrát nebudou. 2x REPO VĚČNÁ SLAVIA

Chebu, tak jsme naklusal k raportu a museli jsme vysvětlovat. Ubezpečovali nás, že to bude mít dohru, ale na to už nedošlo.

Jak revoluci hodnotíte a jak se za tu dobu změnil fotbal?

Nebyl to krok, ale spousta kroků dopředu, kam jsme se dostali díky tomu, že v roce 1989 lidé vyšli do ulic a demonstrovali za svobodu. To je jednoznačné. A fotbal? Ten se samozřejmě posunul, hlavně podmínky, stejně jako celá společnost. **PUR**

Den otevřených dveří

aneb

Pohled do historie a zákulisí ČTK

16. listopadu 2019

od 8:30 do 16:00

Opletalova 5

Praha 1

NALÁKAJÍ VÁS SICE NA NÍZKÉ ZÁLOHY, ALE
V DALŠÍM ROCE BUDETE MÍT VELKÝ NEDOPLATEK

My v ČEZ vždy nastavujeme zálohy podle reality

Při nastavování záloh se vždy snažíme, **abyste žádný nedoplatek neměli.**

